

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/39/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122207422
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122207422.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Matúša Staríčka, vo veci navrhovateľa A. B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom B. XXXX/XX, C., zastúpeného AK Petrovič s. r. o., so sídlom Kollárova 566/32, Trnava, IČO: 54 980 682, proti osobe oprávnenej na výživné D. B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom E. XXXX/XX, B., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Ivana Remšíkovej, s.r.o., so sídlom Holubyho 35, Pezinok, IČO: 50 750 810, o zrušenie vyživovacej povinnosti, o odvolaní osoby oprávnenej na výživné proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 16Pc/27/2022-94 zo dňa 01.03.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III. a IV. **p o t v r d z u j e .**
- II. Odvolanie osoby oprávnenej na výživné proti II. výroku **o d m i e t a .**
- III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k osobe oprávnenej na výživné naposledy určenej rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 5P/41/2019-98 zo dňa 07.10.2019 s účinnosťou od 01.11.2022 (I. výrok). Vo zvyšnej časti návrh zamietol (II. výrok). Zároveň zrušil rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 5P/41/2019-98 zo dňa 07.10.2019, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 12P/315/2012-112 zo dňa 26.06.2013 v časti určenia bežného výživného na v tom čase maloletú osobu oprávnenú na výživné (III. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (IV. výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 22.11.2022 domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti k osobe oprávnenej na výživné s účinnosťou od 01.09.2022 z dôvodu, že osoba oprávnená na výživné (ďalej aj „oprávnená osoba“) mu neskôr oznámila po ukončení dochádzky na strednej škole, že od novembra 2022 študuje na policajnej škole, kde má podľa informácií navrhovateľa poberať mzdu 640,- eur brutto mesačne.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 62 ods. 1, § 74 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“) a dospel k záveru o schopnosti osoby oprávnenej na výživné samostatne sa živiť z vlastných zdrojov, pretože nebolo sporné jej prijatie do služobného pomeru vo funkcii kadeta, za čo jej prináleží príjem vo výške minimálnej mzdy, ktorá podľa vyjadrenia oprávnenej osoby bola znížená o sumu 100,- eur brutto vzhľadom na predloženú kolektívnu zmluvu pre rok 2023 s účinnosťou od 01.01.2023. Okresný súd nevidel dôvod na vykonávanie ďalšieho dokazovania napriek navrhovateľom sporovanej skutočnosti o znížení príjmu, ktorá nevyplýva z predloženej kolektívnej zmluvy, pretože výška platu vyplývala aj z porovnania za mesiac december 2022 v sume 577,66 eura s ohľadom na príjem

za mesiac január 2023 v sume 551,96 eura. Nebolo preukázané tvrdenie navrhovateľa o zvýšení platu oprávnenej osoby s poukazom na čl. 4 bod 1, pretože kolektívna zmluva bola účinná až dňom 01.01.2023 a údajné zvýšenie nebolo premietnuté do výšky príjmu oprávnenej osoby za mesiac január 2023. Tiež sa okresný súd nestotožnil s tvrdením navrhovateľa o totožnosti funkcie kadeta s funkciou policajta, nakoľko podľa čl. 4 bod 11 bola pozícia kadeta špecifikovaná ako policajt vo funkcii kadet. Čistý mesačný príjem oprávnenej osoby titulom vykonávania služobného pomeru ako príslušníka policajného zboru v SR nebol prechodného charakteru, išlo o poskytovanie riadneho služobného platu, ktorého výšku okresný súd ustálil na sumu 551,96 eura vzhľadom na tvrdenia oprávnenej osoby. Prvoinštančný súd považoval za odôvodnené výdavky oprávnenej osoby na bývanie, pozostávajúcich z nákladov na TV a internet v sume 25,50 eura, na elektrinu v sume 60,- eur, náklady na odpad mesačne v sume 6,62 eura, zálohové platby za byt v sume 62,69 eura ako podiel pripadajúci na každého zo 4 členov domácnosti, do ktorých výdavkov nezapočítal sumu titulom splátky úveru matky oprávnenej osoby, pretože išlo o jej výlučný výdavok, vzhľadom na to, že byt bol v jej výlučnom vlastníctve. Výdavky na stravu považoval za dôvodné vo výške 230,- eur a to pôvodne uvedené v prvom vyjadrení oprávnenej osoby, pričom neprihliadol na vyššiu sumu stravného v ďalšom písomnom podaní oprávnenej osoby. Tiež zohľadnil výdavok na telefón v sume 25,- eur, na školské potreby v sume 15,- eur. Za nedôvodný považoval výdavok na služobné oblečenie v sume 30,- eur, keďže výdavok na uniformu zabezpečoval štát. Rovnako zohľadnil výdavky na oblečenie a obuv v sume 60,- eur a drogériu v sume 35,- eur. Nezohľadnil oprávnenou osobou uplatnené výdavky za používanie motorového vozidla vo výške 68,54 eura z dôvodu, že vozidlo nebolo evidované na danú osobu, ktorá má školu vzdialenú od miesta bydliska približne 10 minút chôdzou. Taktiež nepovažoval za štandardný výdavok sporenie v sume 60,- eur, ale dôvodné považoval náklady na posilňovňu v sume 45,- eur vzhľadom na oprávnenou osobou nepoužiteľnú telocvičňu v škole, pričom bolo zrejmé, že pre výkon funkcie policajta v pozícii kadeta sa vyžaduje určitá fyzická zdatnosť. Nedôvodné výdavky považoval na box v sume 80,- eur, ktoré navyše oprávnená osoba nepodložila žiadnym listinným dôkazom, ale výdavky na vitamíny a čiastočne na zdravotnú starostlivosť s návštevou zubára v sume 30,- eur, z ktorých suma 15 eur pripadá na výdavok zubára mesačne podľa dokladu predloženého oprávnenou osobou na stomatologické vyšetrenie vo výške 140,- eur. Za nadštandardný a nedôvodný výdavok považoval okresný súd na dentálnu hygienu, ktorý nie je nevyhnutné vynaložiť a navyše nebol oprávnenou osobou preukázaný, ale za čiastočne dôvodný považoval výdavok na voľný čas vo výške 30,- eur. Výšku odôvodnených výdavkov oprávnenej osoby ustálil na sumu 532,69 eura, ktoré výdavky je oprávnená osoba schopná uhrádzať zo svojho príjmu vo výške 551,96 eura. Do služobného pomeru bola oprávnená osoba prijatá dňom 01.11.2022, ktorým dňom jej vznikol nárok na mzdu a tým zanikla vyživovacia povinnosť navrhovateľa, ktorému návrhu nevyhovel v plnom rozsahu, a to z hľadiska požiadavky zrušenia vyživovacej povinnosti od 01.09.2022, v ktorom čase oprávnená osoba nemala schopnosť sa samostatne živiť, pretože po ukončení štúdia na gymnáziu maturitnou skúškou, kde výsledkom štúdia nebol výučný list sa predpokladá pokračovanie v štúdiu na vysokej škole, následne sa oprávnená osoba pripravovala na prijímací pohovor na SOŠ PZ v B., preto vyživovaciu povinnosť zrušil dňom nástupu oprávnenej osoby do služobného pomeru vo funkcii kadeta, keďže na prijatie na štúdium sa vyžadovalo absolvovanie fyzických a psychických testov, ktorým predchádzala príprava. Príjem za výkon brigádnickej činnosti nepovažoval za schopnosť samostatne sa živiť. Bolo v záujme oprávnenej osoby pristupovať k štúdiu tak, aby bolo úspešne ukončené, pričom navyše motivácia študentov spočívala aj v čl. 4 bod 11 kolektívnej zmluvy pre rok 2023 s tým, že kadetom bude vyplatená odmena od 01.01.2023 za každý mesiac štúdia v sume 100,- eur brutto, o ktorú sumu bola mzda ponížená s účinnosťou od januára 2023.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 52, § 53, § 54 a § 55 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), v ktorom konaní sa uplatňuje zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Aj keď bol navrhovateľ v časti úspešný ohľadne zrušenia vyživovacej povinnosti, si v mimosporových konaniach každý z účastníkov znáša trovy sám. CMP pripúšťa výnimky, a to v § 53 až § 55 CMP, ktoré sa na prejednávajúcu vec nevzťahujú a nevidel dôvod ani na aplikáciu § 55, vzhľadom na nezistenie takých okolností, vzhľadom na ktoré by bolo spravodlivé priznanie náhrady trov konania navrhovateľovi a to, či už by išlo o majetkové alebo sociálne pomery účastníkov alebo mieru ich zavinenia. Za spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi účastníkmi konania považoval rozhodnutie o náhrade trov konania tak, ako uviedol vo výrokovvej časti svojho rozhodnutia.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výrokov I. až III. podala oprávnená osoba odvolanie a žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh zamietne.

6. Oprávnená osoba uviedla odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Nesúhlasila s právnym názorom prvoinštančného súdu, keďže preukázala, že je študentom denného štúdia na SOS PZ v B., kde nastúpila kontinuálne po ukončení stredoškolského štúdia a absolvovaní potrebných testov do štátnej služby kadeta s nárokom na služobný príjem v sume minimálnej mzdy, ktorá je od 01.01.2023 krátená o sumu 100,- eur brutto mesačne z dôvodu zvýšenej motivácie študentov úspešne ukončiť štúdium, kedy táto suma vo výške 100,- eur bude vyplatená ako odmena po úspešnom ukončení štúdia za každý mesiac trvania štúdia. Jej čistý mesačný príjem teda predstavuje sumu 551,96 eur, pričom nemá možnosť si svoj príjem zvýšiť, pretože pri výkone štátnej služby nemôže vykonávať žiadnu inú platenú funkciu, podnikateľskú činnosť alebo inú zárobkovú činnosť a denné štúdium je považované za sústavnú prípravu na povolanie. Ak prvoinštančný súd dospel k záveru o zániku vyživovacej povinnosti navrhovateľa, tak táto zanikla aj matke. Napriek tomu, že disponuje mesačným príjmom, ak rodičom nebude trvať vyživovacia povinnosť, jej príjem je pod hranicou minimálnej mzdy a nemôže postačovať na pokrytie všetkých reálnych potrieb, pričom má nemožnosť si zabezpečiť v prípade potreby vyšší príjem. Pre získanie práce v PZ je nevyhnutné byť študentom denného štúdia na odbornej škole, patrí jej mzda, ktorá však nepostačuje na pokrytie všetkých relevantných potrieb a v prípade neukončenia denného štúdia, by bola povinná vrátiť všetky príjmy, ktoré dostala. Považovala za nesprávne vyhodnotenie jej nákladov, ktoré okresný súd posúdil značne reštriktívne a nezohľadnil skutočnosť, že môžu vzniknúť aj neočakávané náklady, ktoré nie je možné vopred vyčíslieť a preukázať, pričom všetky výdavky vyčíslila ako približné, pretože nie je možné určiť ich presnú výšku. V sume nákladov na bývanie je zohľadnená skutočnosť, že doposiaľ má možnosť bývať v byte matky (ktorej už zanikla povinnosť osobnej starostlivosti a podľa názoru súdu aj vyživovacia povinnosť), preto sú náklady vo výške, v akej ich vyčíslila, pričom v prípade bývania v podnájme by bol daný náklad výrazne vyšší. Ohľadne neuznania výdavkov na služobné oblečenie v sume 30,- eur z dôvodu, že ide o uniformu zabezpečenú štátom uviedla, že za služobné oblečenie uvádzala oblečenie mimo uniformy, ktoré si bola povinná zakúpiť, čo aj preukázala, pričom ide o tričká, mikiny, polokošeľe, šiltovky s logom polície, ktoré sú súčasťou ustrojenia študentov – kadetov počas vyučovania a povinnosť študentov byť jednotne ustrojení, ide o povinnú výbavu mimo uniformy, ktoré výdavky nie je možné vyčíslieť presnou sumou, pretože sa môže počas výcviku aj poškodiť. Pokiaľ išlo o neuznanie výdavkov na motorové vozidlo, tak do nákladov neboli zahrnuté výdavky spojené s cestovaním, t. j. lístky na vlak či autobus, pre prípad potreby cestovať, či už za kultúrou, alebo k lekárovi, preto bolo na mieste zahrnúť do nákladov bežné výdavky na cestovné. Ohľadne neuznania nákladov na box z dôvodu, že pre účely fyzickej prípravy je možné využívať posilňovňu, opísala ako prebiehajú tréningy boxu, ako často a koľko stojí vstup na tréning, ktorý považuje za potrebnú prípravu na budúce povolanie, ktorý nie je možné nahradiť posilňovňou. Ustálenie výšky odôvodnených nákladov prvoinštančným súdom považovala za nedostatočnú a nepokrývajúcu všetky relevantné životné potreby. Namiesto po posúdení všetkých okolností ako aj majetkových pomerov navrhovateľa by bolo prípadné zníženie výživného s prihliadnutím na jej príjem, avšak nie zrušenie vyživovacej povinnosti. Poukázala na predbežné právne posúdenie prvoinštančným súdom ohľadne denného štúdia oprávnenej osoby, čo sa považuje za sústavnú prípravu na povolanie, vyživovacia povinnosť povinného rodiča trvá a je na mieste skôr otázka zníženia vyživovacej povinnosti, na ktorý názor navrhovateľ reagoval alternatívnym petítom, a to v prípade nevyhovenia návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti, jej zníženie na sumu 30,- eur mesačne. Prvoinštančný súd v priebehu konania zrejme upustil od predbežného právneho názoru, z ktorého dôvodu si nevyžiadal ani potvrdenie o príjme navrhovateľa, ktorým sa ani nezaoberal.

7. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu oprávnenej osoby navrhol rozsudok prvoinštančného súdu, ako vecne správny potvrdiť, pretože odvolanie považoval za nedôvodné. Ohľadne tvrdeného zníženia mzdy oprávnenej osoby o sumu 100,- eur mesačne mal za to, že oprávnená osoba riadne nepreukázala danú skutočnosť, nevyplýva z čl. 4 bod 11 kolektívnej zmluvy, práve naopak, po úspešnom ukončení štúdia a ustanovení do funkcie bude policajtovi vo funkcii kadet vyplatená odmena 100,- eur za každý mesiac trvania štúdia, preto nie je možné sa domnievať, že príjem oprávnenej osoby je iba 551,96 eura, ale je vyšší, pretože minimálna mzda pre rok 2023 je vo výške 700,- eur, z čoho pri zamestnancovi s nulovým nárokom na daňový bonus na dieťa a následne minimálna mzda netto predstavuje 568,97 eura mesačne. Nespornou výškou minimálnej mzdy oprávnenej osoby je však suma 551,96 eura, čo je tvrdenie oprávnenej osoby a iba z dôvodu procesnej opatrnosti navrhol skúmať u zamestnávateľa tvrdenia oprávnenej osoby ohľadom znížovania minimálnej mzdy. Pretože sú riadne hradené výdavky oprávnenej osoby z jej príjmu, bolo by nadbytočné skúmať, či nepoberá vyšší príjem. Poukázal na notoriu, že vyživovacia povinnosť trvá do času neschopnosti sa dieťaťa samé živiť, čo nedeterminuje štúdium ako také, ale vyživovacia povinnosť zaniká vtedy, ak už dieťa má príjem nie prechodný

a je postačujúci na pokrytie jeho výdavkov. Ohľadne odôvodnených potrieb oprávnenej osoby, na ktoré poukazovala, tieto hodnoverne súdu nevyčíslila a nepreukázala, preto sa prevažne stotožnil s úvahami prvoinštančného súdu, ktorý sa vyjadril k odôvodnenosti výdavkov oprávnenej osoby v bode 18 odôvodnenia rozsudku. Ohľadne uznaného výdavku na posilňovňu vo výške 45,- eur mesačne, tento namietal, pretože oprávnená osoba nepreukázala, že si kupuje permanentku a už vôbec nie, že ide o pravidelný výdavok, keďže predložila iba cenník. Pritom 45,- eur stojí permanentka na osobu všeobecne a oprávnená osoba má status študenta do 26 rokov, kde permanentka stojí 31,- eur. Za rovnako správne považoval neuznanie výdavku na box v sume 80,- eur mesačne, ktorý taktiež nebol podložený. Vzhľadom na súdom ustálené výdavky oprávnenej osoby vo výške 532,69 eura, s čím je možné sa stotožniť, podľa výpočtu by sa jednalo o sumu cca 100,- eur nižšie, avšak aj túto súdom uznanú sumu si oprávnená zo svojho príjmu dokáže uhradiť. Za rovnako správne považoval uznanie výdavku na bývanie v rozsahu 1 iny (jedna osoba zo štyroch) a ohľadne tvrdení výdavkov na oblečenie, potrebného na výuku a povinnosti, tieto ničím neboli podložené ani vyčíslené a neobstojí tvrdenie, že sa časti odevov pri výcviku môžu poškodiť, keď oprávnená osoba nepredložila jediný dôkaz o tom, že by si zakúpila čo i len jeden kus súčasti každodenného ustrojenia študenta. Pokiaľ išlo o nezohľadnenie výdavkov na cestovné, uviedol, že neboli vyčíslené a ani listinne podložené. Minimálnou sumou na pokrytie základných potrieb, aby sa človek neocitol v núdzi je aktuálne suma 234,42 eura a príjem oprávnenej osoby je takmer 2,5 krát vyšší. Pokiaľ prvoinštančný súd nemal na prvom pojednávaní dôkazmi podložené zo strany oprávnenej osoby jej výdavky, preto sa vyslovil aj k prípadnému zníženiu výživného tak, ako navrhovala oprávnená osoba, pričom v tom čase okresný súd nedisponoval dostatočnými podkladmi zo strany oprávnenej osoby, za ktorým účelom pojednávanie odročil, ale následne oprávnená osoba v dodatočnej lehote, ani do ďalšieho pojednávania všetky svoje tvrdené výdavky nepreukázala, zmenila sa skutková situácia, a teda aj predbežný právny názor okresného súdu už nemohol obstať. Oprávnená osoba je nesporne schopná sa sama živiť a zo svojho príjmu dokáže uspokojiť nielen svoje základné opodstatnené potreby, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím, preto správne prvoinštančný súd rozhodol o zrušení jeho vyživovacej povinnosti.

8. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., III. a IV. podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Ďalej odvolací súd odvolanie oprávnenej osoby proti II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 386 písm. b) CSP odmietol.

10. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu, odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je v odvolaní napadnutom I., III. a vo výroku o trovách konania (IV. výrok) vecne správne, prvoinštančný súd predmetnú vec skutkovo aj právne správne posúdil. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Súdom prvej inštancie neporušil právo strán sporu na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty oprávnenej osoby v odvolaní.

11. Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. Podľa § 78 ods. 1 a 3 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

13. Rodičia majú vyživovaciu povinnosť k dieťaťu do času, pokiaľ dieťa nie je schopné samo sa živiť (samo uspokojovať svoje potreby). Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom nadobudnutie takejto schopnosti dieťaťa nie je viazané na vek dieťaťa, a teda je prípustné, aby k zániku vyživovacej povinnosti rodičia z uvedeného dôvodu došlo (výnimočne) aj vo vzťahu k maloletému dieťaťu.

14. Nová úprava vyživovacej povinnosti povinného rodiča je teda opodstatnená len za predpokladu, ak má súd jednoznačne v konaní preukázané, že pomery povinného i oprávneného sa zmenili do takej miery, že predchádzajúce rozhodnutie o výživnom už nezodpovedá schopnostiam a možnostiam povinného rodiča a odôvodneným potrebám oprávnenej osoby. Predovšetkým však - pri dosiahnutí plnoletosti oprávnenej osoby, je nevyhnutné zamerať pozornosť na skúmanie, či naďalej pretrváva odkázanosť plnoletého potomka na vyživovaciu povinnosť oboch rodičov, a to vzhľadom na zákonné predpoklady vyplývajúce z ustanovenia § 62 ods. 1 ZoR. Pokiaľ vyživovacia povinnosť rodičov k svojim deťom trvá do času, kým sa dieťa nie je schopné samé živiť, je zrejmé, že v čase denného štúdia dieťaťa na strednej škole a následne plynule v čase pokračovania štúdia dieťaťa na vysokej škole dennou formou, pretrváva odkázanosť dieťaťa na vyživovaciu zodpovednosť rodičov, pretože počas štúdia na strednej škole a počas bezprostredne nasledujúcej prípravy na budúci výkon povolania na vysokej škole dennou formou, nie je dieťa spravidla schopné zabezpečiť si vlastný stabilný príjem pre nedostatok kvalifikácie a časových možností a pokrývať si tak svoje nevyhnutné životné náklady.

15. Súd rozhodne o zrušení vyživovacej povinnosti, ak má v konaní preukázanú zmenu pomerov, t. j. okolností rozhodujúcich pre ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti. Pri rozhodovaní o zrušení vyživovacej povinnosti je súd povinný zobrať do úvahy všetky osobitosti posudzovanej veci.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bolo rozhodované o vyživovacej povinnosti rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 5P/41/2019-98 zo dňa 07.10.2019, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa navrhovateľ (otec v tom čase maloletých detí) zaviazal prispievať na výživu oprávnenej osoby (v tom čase maloletého D.) zo sumy 155,- eur mesačne na sumu 250,- eur a na maloletého A. zo sumy 55,- eur, následne sumou 230,- eur právoplatnosťou rozsudku, zároveň bolo rozhodnuté o zaostalom výživnom a bol zmenený rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 12P/315/2012-112 zo dňa 25.06.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/512/2013-134 zo dňa 20.05.2014. Z odôvodnenia predmetného rozsudku bolo zistené, že matka bola v tom čase na materskej dovolenke s príjmom 650,- eur mesačne, navrhovateľ, teda otec oprávnenej osoby bol zamestnaný s mesačným príjmom 2 000,- eur mesačne a oprávnená osoba navštevovala 2. ročník gymnázia v B. s tým, že náklady na maloletého matka vyčísliła približne na sumu 603,- eur mesačne. Predmetné rozhodnutie neobsahovalo odôvodnenie a vzhľadom na vzdanie sa odvolania, nebolo možné proti nemu podať odvolanie podľa § 368 CSP. V súčasnosti oprávnená osoba po ukončení štúdia na gymnáziu maturitnou skúškou v roku 2022 bola z evidencie uchádzačov o zamestnanie vyradená od 01.09.2022. Personálnym rozkazom generálneho riaditeľa sekcie personálnych a sociálnych činností MV SR zo dňa 25.10.2022, č. 890 bola prijatá do služobného pomeru v štátnej službe príslušníka policajného zboru dňom 01.11.2022, pričom ide o 12 mesačné pomaturitné kvalifikačné štúdium k získaniu základného policajného vzdelania Strednej odbornej školy PZ B., ktoré je denné, avšak s príjmom, ktorý za mesiac november 2022 mala vo výške 577,66 eura, za mesiac december 2022 vo výške 577,66 eura a od januára 2023 vo výške 551,96 eura. Prvoinštančný súd vyčíslił a za dôvodné považoval celkové výdavky na oprávnenú osobu v sume 532,69 eura, ktoré je oprávnená osoba schopná hradiť zo svojho príjmu vo výške 551,96 eura.

17. Oprávnená osoba v odvolaní uvádzala odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. f) CSP, v zmysle ktorého súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ďalej poukazom na § 365 ods. 1 písm. h) CSP, v zmysle ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. K odvolaciemu dôvodu uvedenému v § 365 ods. 1 písm. f) CSP, odvolací súd uvádza, že v tomto prípade ide tiež o vadu skutkovú, ktorá môže byť dôvodom odvolania. Ide o nesprávny postup súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania, pričom súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, prípadne neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané (viď komentár autorov Edmund Horváth a Andrea Andrášiová k Csp). Vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to

každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Nesprávne vyhodnotenie zákonnosti dôkazu tak založí vadu konania podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP. Tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

19. Oprávnená osoba poukazovala na svoje denné štúdium na SOŠ PZ v B., s čistým mesačným príjmom vo výške 551,96 eura, nemožnosťou si daný príjem zvýšiť vzhľadom na zákonné obmedzenie pri výkone štátnej služby, pričom denné štúdium považovala za sústavnú prípravu na povolanie. Je teda študentom denného štúdia na odbornej škole, ktoré je nevyhnutné pre získanie práce v policajnom zbore, patrí mu mzda, ktorá podľa oprávnenej osoby nepostačuje na pokrytie všetkých relevantných potrieb, keď nesúhlasila s nezohľadnením ním vyčíslených nákladov prvoinštančným súdom, a to pokiaľ ide o výdavky na služobné oblečenie mimo uniformy, výdavky na motorové vozidlo, neuznaním nákladov na box. Výšku odôvodnených nákladov ustálenú prvoinštančným súdom považovala za nedostatočnú a nepokrivajúcu všetky relevantné životné potreby oprávnenej osoby.

20. Odvolací súd sa v uvedenom smere plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku vyjadreného v bodoch 17 a 18 odôvodnenia a rovnako má za to, že aj keď ide o denné štúdium, zároveň oprávnenej osobe vznikol služobný pomer kadeta – príslušníka policajného zboru MV SR dňom 01.11.2022, pričom dané 12 mesačné pomaturitné kvalifikačné štúdium je nevyhnutné k získaniu základného policajného vzdelania, avšak ide o výkon štátnej služby v služobnom pomere so služobným príjmom vo výške minimálnej mzdy, správne ustálené prvoinštančným súdom, z ktorej sumy je oprávnená osoba schopná uhrádzať svoje potreby, a teda je schopná sa sama živiť. Taktiež sa odvolací súd plne stotožňuje s neuznaním určitých výdavkov tvrdených oprávnenou osobou, ktoré dôvody podrobne prvoinštančný súd uviedol v bode 18 odôvodnenia rozsudku, a s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a považuje postup prvoinštančného súdu za správny. Pretože v danom prípade boli preukázané schopnosti oprávnenej osoby sa samej živiť, vzhľadom na jej príjem, bolo nadbytočné sa zaoberať príjmom navrhovateľa, ktorého vyživovacia povinnosť zanikla a nemala by žiaden vplyv na zistenie skutočného stavu veci a ani na rozhodnutie súdu.

21. Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd zistil riadne skutočný stav veci, vo veci vykonal potrebné dokazovanie a s jednotlivými dôkazmi, ktoré posúdil jednotlivo a tiež vo vzájomnej súvislosti, sa riadne vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktoré vyjadril v bode 17 až 19 ohľadne zrušenie výživného na oprávnenú osobu a s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje.

22. Odvolací súd prijaté skutkové závery okresného súdu nepovažuje za svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti rozsudku.

23. K odvolaciemu dôvodu uvedenému v § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že ide o hmotnoprávnu vadu rozhodnutia, ktorá predstavuje mylné použitie právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav nemožno použiť (viď komentár autorov Edmund Horváth a Andrea Andrášiová k CSP).

24. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 4/2009).

25. Odvolací súd po oboznámení sa s prejednávanou vecou dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, na vec prejednanú aplikoval správne právne normy § 62 a § 78 ZoR, ktoré aj správne vyložil.

26. Prvoinštančný súd správne rozhodol o zrušení vyživovacej povinnosti navrhovateľa k oprávnenej osobe počnúc dňom 01.11.2022, preto rozsudok prvoinštančného súdu vo výrokoch I., III. a v závislom výroku o trovách konania IV. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

27. V ďalšom odvolací súd dodáva, že i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

28. Podľa 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

29. Podat' odvolanie je oprávnená strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie môže podať aj intervenient, ak tvorí so stranou, ktorá je oprávnená podať odvolanie, nerozlučné spoločenstvo, ako aj v ostatných prípadoch, keď s tým strana, ktorá je oprávnená podať odvolanie, súhlasí. Odvolanie môže podať aj prokurátor, ak sa konanie začalo jeho žalobou, alebo ak do konania vstúpil. V prípade, ak je odvolanie podané osobou, ktorá nie je oprávnená na podanie odvolania, odvolací súd takéto odvolanie uznesením odmietne.

30. V danom prípade podala oprávnená osoba odvolanie aj voči II. výroku, ktorým nebolo rozhodnuté v jej neprospech, pretože návrh bol daným výrokom zamietnutý vo zvyšnej časti, preto ide o odvolanie podané neoprávnenou osobou s následkom jeho odmietnutia.

31. CMP v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 CMP). Oprávneným účastníkom na náhradu trov odvolacieho konania by bol v danej veci navrhovateľ. Odvolací súd však vzhľadom na charakter daného konania – o zrušení vyživovacej povinnosti rodiča k plnoletému dieťaťu – považuje za spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal trovy odvolacieho konania sám a v súlade so všeobecnou zásadou náhrady trov v mimosporovom konaní a s poukazom na ustanovenie § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

32. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).